

Державна служба статистики України

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 14.08.2020 № КПУМ/15/20)

**СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ
ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
"ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ"
2.03.12.03**

електронна пошта:	O.Senik@ukrstat.gov.ua
телефон:	(044) 287-33-45
керівник державного статистичного спостереження:	Сеник О. О.

м. Київ – 2020

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність	4
2.2. Точність	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	7
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	8
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	9
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Туристична діяльність" (далі – ДСС, спостереження) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості його результатів. Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів державного статистичного спостереження за конкретний період, а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, визначеним розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держстату від 17.08.2018 № 170.

Метою проведення ДСС є формування статистичної інформації щодо суб'єктів туристичної діяльності, кількості туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, для інформаційного забезпечення складання допоміжного (сателітного) рахунку туризму.

Спостереження щодо туристичної діяльності започатковане у 2011 році для потреб інформаційного забезпечення органів державної влади та місцевого самоврядування для прийняття ними рішень, пов'язаних з розвитком туристичної галузі, створенням сприятливих умов для розбудови туристичної інфраструктури.

ДСС відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03 "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.12 "Туризм".

Нормативно-правовою основою проведення спостереження є Закони України "Про державну статистику", "Про туризм", щорічний план державних статистичних спостережень, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України.

ДСС проводиться щорічно відповідно до Методологічних положень зі статистики туризму (далі – Методологічні положення), затверджених наказом Держкомстату від 23.12.2011 № 372 зі змінами, внесеними наказом Держстату від 30.01.2019 № 39 та розміщених на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Методологія та класифікатори"/"Статистична методологія"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Туризм".

Джерелом інформації ДСС є дані, отримані від респондентів за формою 1-туризм (річна) "Звіт про туристичну діяльність" (далі – форма № 1-туризм (річна), яка розміщена на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Для респондентів"/"Альбом форм державних статистичних спостережень"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Туризм", а також ліцензійний реєстр суб'єктів туроператорської діяльності Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, який розміщено на вебсайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства

(www.me.gov.ua) за посиланням: <https://www.me.gov.ua/Documents/Download?id=aec6e464-ff05-4831-ab4b-d4cde1aa521c>.

Основні статистичні продукти, в яких поширюються дані ДСС, розміщуються на офіційному вебсайті Держстату:

статистична інформація "Туристична діяльність в Україні", "Кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами, за видами туризму" – у розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Туризм";

статистичні збірники "Статистичний щорічник України" та "Регіони України" – в розділі "Статистична інформація"/"Публікації"/"Економічна статистика"/"Багатогалузева статистична інформація"/"Комплексна статистика" та "Регіональна статистика".

Інформація за результатами ДСС також поширюється територіальними органами Держстату.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Державне статистичне спостереження проводиться для потреб інформаційного забезпечення аналізу стану туристичної галузі, складання допоміжного (сателітного) рахунку туризму.

Статистичними показниками ДСС є показники щодо:

кількості суб'єктів туристичної діяльності;

кількості туристів, обслугованих туроператорами та турагентами;

середньооблікової кількості штатних працівників суб'єктів туристичної діяльності;

доходу від надання туристичних послуг (без ПДВ, акцизного податку й аналогічних обов'язкових платежів);

суми комісійних, агентських і інших винагород;

операційних витрат суб'єктів туристичної діяльності;

витрат на послуги сторонніх організацій, що використовуються при виробництві туристичного продукту;

кількості реалізованих туроператорами та турагентами туристичних путівок;

вартості реалізованих туроператорами та турагентами туристичних путівок;

кількості туроднів за реалізованими туроператорами та турагентами туристичними путівками.

Одиницею ДСС є одиниця за видом економічної діяльності.

Респондентами ДСС є юридичні особи та фізичні особи-підприємці.

Спостереження проводиться на суцільній основі з річною періодичністю.

При проведенні ДСС використовують Класифікацію інституційних секторів економіки (KICE), Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД),

Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікацію організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ), Перелік кодів країн світу для статистичних цілей (ПККС).

Результати державного статистичного спостереження за всіма показниками по юридичних особах та фізичних особах-підприємцях узагальнюються у таких розрізах:

- на державному рівні: по країні в цілому й у розрізі регіонів;
- на регіональному рівні: в цілому по регіону.

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Відповідно до Методологічних положень спостереження проводиться шляхом збору даних безпосередньо від респондентів (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців).

Сукупність одиниць, яка залучається до проведення ДСС і на яку поширюється подання форми № 1-туризм (річна), а також перелік респондентів ДСС щорічно формуються на державному рівні.

Формування генеральної сукупності одиниць ДСС здійснюється на основі Реєстру статистичних одиниць (у частині статистичного реєстру підприємств) та включає одиниці, які є активними станом на 01 листопада поточного року та відповідають критеріям, визначеним Методологічними положеннями.

Основними критеріями відбору є інституційний сектор економіки відповідно до КІСЕ, організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ, та вид економічної діяльності за КВЕД, який, зокрема, належить до класів 79.11 "Діяльність туристичних агентств", 79.12 "Діяльність туристичних операторів".

У частині статистичного реєстру фізичних осіб-підприємців генеральна сукупність включає одиниці, вид економічної діяльності яких за КВЕД належить до класу 79.11.

Для формування сукупності одиниць, які залучаються до проведення ДСС, з генеральної сукупності виключаються підприємства з видом діяльності за класом 79.12, які відсутні у ліцензійному реєстрі суб'єктів туроператорської діяльності Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, а також підприємства, стосовно яких є інформація про те, що вони не здійснювали туроператорську та турагентську діяльність у попередньому до звітного році.

Для забезпечення точності даних, зокрема, застосовується контроль рівня надання звітів респондентами, охопленими ДСС, та аналіз причин їх ненадання. Рівень надання звітів респондентами становить 68%, а основними причинами їх ненадання є: припинення або тимчасове призупинення діяльності (10%), включення до сукупності одиниць, які надавали впродовж звітнього року лише окремі посередницькі послуги (продаж квитків, медичне страхування, візова підтримка тощо) (15%), відсутність респондента за наявними контактами (7%). Метод компенсації відсутніх даних не застосовується.

При контролі результатів ДСС здійснюється аналіз даних у часі (динаміка показника за останні 3 роки), аналіз даних у просторі (по регіонах).

Перегляд даних за результатами проведення ДСС не здійснюється.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікації.

Терміни оприлюднення статистичної інформації за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень, який щорічно затверджується Кабінетом Міністрів України.

Для зручності користувачів на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Діяльність"/"Плани та графіки" розміщено Каталог статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір, обробка, аналіз і поширення даних щодо туристичної діяльності здійснюється у такі терміни:

	Збір даних	Обробка даних	Аналіз даних	Перше поширення статистичної інформації
Форма № 1- туризм (річна)	не пізніше 28 лютого	01 березня - 17 квітня	18 квітня - 10 липня	15 липня

Статистична інформація за результатами ДСС оприлюднюється у визначені терміни, випадків порушення термінів оприлюднення статистичних продуктів не було.

Запити користувачів щодо надання інформації задовольняються у терміни, передбачені Законом України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

Метадані ДСС розміщені на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі "Діяльність Служби"/"Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень".

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматах (*.doc, *.xls, *.pdf) на офіційному вебсайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у вигляді статистичної інформації та надаються користувачам засобами електронного зв'язку на підставі їхніх запитів.

Контакти для отримання додаткової інформації щодо результатів ДСС, відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601

телефон: (044) 287–33–45;

електронна пошта: O.Senik@ukrstat.gov.ua, office@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287–06–72, факс 235–37–39;

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані – класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або по регіонах, або за іншими сферами діяльності.

Спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних.

Методологія формування показників спостереження щодо туристичної діяльності не зазнавала змін і дозволяє проводити їх порівняння з річною періодичністю у динаміці з 2011 року.

Результати ДСС за видами діяльності 79.11 та 79.12 частково узгоджуються із показниками ДСС "Обстеження підприємств із питань статистики праці", "Структурні зміни в економіці України та її регіонів" та "Активи, власний капітал, зобов'язання та фінансові результати підприємств" у частині середньооблікової кількості штатних працівників, доходів та витрат підприємства.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Користувачами інформації, отриманої за результатами ДСС, є органи державної влади та місцевого самоврядування, бізнес (підприємства, установи та організації), науковці та дослідники, засоби масової інформації, громадяни.

Держстат провів анкетне опитування користувачів статистичної інформації з метою вивчення рівня задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації щодо туристичної діяльності, яка наводиться у статистичному бюлетені "Туристична діяльність в Україні", аналогічних статистичних продуктах територіальних органів Держстату, а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

Згідно з результатами анкетного опитування користувачів 98% опитаних зазначили, що використовують у своїй діяльності статистичну інформацію щодо показників туристичної діяльності, розміщену на офіційних вебсайтах Держстату та територіальних органів державної статистики.

49% опитаних користуються лише даними органів державної статистики і не отримують інформацію з тематики опитування з інших джерел.

63% опитаних дали оцінку "Добре" системі основних показників туристичної діяльності.

Переважає більшість користувачів дали оцінку "добре" за всіма критеріями якості даних щодо основних показників туристичної діяльності. При цьому найбільш важливим критерієм користувачі визначили "Послідовність/Узгодженість та Зіставність/Порівнянність", на другому місці – "Точність/Надійність", на третьому – "Відповідність/Релевантність".

83% опитаних дали позитивну оцінку інформаційній підтримці з тематики опитування.

Більш детальна інформація про результати проведення анкетного опитування наводиться в повідомленні для користувачів, розміщеному на офіційному вебсайті Держстату в розділі "Анкетні опитування".

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149.

У цілому по Україні значення показника звітного навантаження на респондентів у 2019 році, порівняно з 2018 роком, за формою № 1-туризм (річна) збільшилося на 24,5% за рахунок збільшення кількості респондентів (за даними матриці участі респондентів у державних статистичних спостереженнях).

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-туризм (річна) становлять 5 год 10 хв. Більшості з числа опитаних респондентів (51%) було нескладно зрозуміти роз'яснення та зміст показників, підготувати інформацію та заповнити форму. Індекс задоволеності респондентів за формою № 1-туризм (річна) становить 72% (при середньому значенні цього показника за формами державних статистичних спостережень 87%).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Кількість

респондентів, які подають звіти за формою № 1-туризм (річна) в електронному вигляді, за останній рік становила 40,1%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки у статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Забезпечення статистичної конфіденційності здійснюється відповідно до вимог Закону України "Про державну статистику", Закону України "Про інформацію", Закону України "Про доступ до публічної інформації", з урахуванням основних принципів і методів, визначених Методологічними положеннями щодо забезпечення статистичної конфіденційності в органах державної статистики та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним і міжнародним законодавством гарантій перед респондентами щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації отримана за результатами цього ДСС статистична інформація використовується виключно для статистичних цілей та надається користувачам у зведеному знеособленому вигляді.

При проведенні ДСС перевірка статистичної конфіденційності здійснюється для кожного статистичного показника.

Загроза розкриття первинних даних визначається за правилами порогового значення та домінанти, встановленими вищезазначеними Методологічними положеннями.

Основними методами захисту розкриття первинних даних для агрегованих даних є неоприлюднення вразливого значення (первинне блокування) та блокування значень, за допомогою яких можна розрахувати вразливі значення, що були заблоковані на етапі первинного блокування (вторинне блокування), включаючи блокування значень взаємопов'язаних показників та беручи до уваги їх розрізи й агрегацію.

3. Заключна частина

З метою оптимізації використання державних коштів та зменшення звітного навантаження на респондентів здійснюються заходи щодо перегляду показників державного статистичного спостереження "Туристична діяльність", вдосконалення підходів до формування сукупності одиниць ДСС.

Також вивчається можливість запровадження адміністративної звітності Міністерства культури та інформаційної політики на заміну державного статистичного спостереження щодо туристичної діяльності.